

Струка (назив):	ЕКОНОМИЈА, ПРАВО И ТРГОВИНА		
Занимање (назив):	ТРГОВАЦ		
Предмет (назив):	ЕКОНОМИКА ТРГОВИНЕ		
Опис (предмета):	Стручни предмет /прилагођено ученицима са лаким оштећењем интелектуалног функционисања/		
Модул (наслов):	ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ИЗ ЕКОНОМИЈЕ		
Датум:	јул, 2026. године	Шифра:	Редни број: 01

Сврха

- Омогућити ученику да усвоји основне и практично примјенљиве појмове из економије и трговине.
- Оспособити ученика да на једноставним примјерима препозна ток робе и новца и повеже наставне садржаје са радом у продавници.
- Развијати позитиван однос према занимању трговац, раду, купцу, роби и имовини предузећа.

Специјални захтјеви / Предуслови

- Претходна стручна знања нису неопходна.
- Наставу организовати уз индивидуализован приступ, кратка и јасна упутства, показивање поступка, визуелну подршку, понављање и додатно вријеме за рад.
- Садржаје повезивати са практичном наставом и примјерима из непосредног окружења ученика.

Циљеви

Модул има за циљ да омогући ученику да:

- препозна и правилно употребљава најједноставније појмове: економија, привреда, предузеће, роба, новац и трговина
- на конкретним примјерима разликује производњу, расподјелу, размјену и потрошњу
- уочи основну улогу предузећа и трговине у свакодневном животу
- прати једноставан пут робе од произвођача до продавнице и купца
- развија радне навике, одговорност, уредност, сарадњу и примјерен однос према купцу

Теме

1. Основни појмови из економије
2. Привреда и предузеће
3. Репродукција: од производње до потрошње
4. Трговина: основни појмови

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способен да:			
1. Основни појмови из економије	- препозна појмове економија и економика трговине; - једноставним ријечима објасни да економија проучава рад, производњу, продају и потрошњу; - препозна трговину као привредну дјелатност; - наведе примјер економске активности из свог окружења.	- повеже основни појам са сликом, предметом или познатом ситуацијом; - изабере тачан појам између два или три понуђена одговора; - употријеби основне стручне ријечи у краткој реченици уз подршку наставника.	- пажљиво слуша и слиједи кратко упутство; - тражи помоћ када му је потребна; - учествује у раду у пару или малој групи; - показује интересовање за занимање трговац;	- водити рачуна о индивидуалним способностима, темпу и начину комуникације ученика; - нове појмове уводити један по један и објашњавати их кратким реченицама; - користити фотографије, симболе, амбалажу, рачуне и примјере из познатих продавница; - често провјеравати разумијевање питањима, показивањем, спајањем и заокруживањем; - омогућити усмени одговор, избор понуђеног одговора или практично показивање.
2. Привреда и предузеће	- једноставним ријечима објасни појам привреде; - препозна предузеће као организацију у којој људи обављају одређене послове; - наведе продавницу као примјер трговинског предузећа; - препозна основне услове за рад продавнице: радници, роба, простор, опрема и новац.	- разврста, уз помоћ наставника, слике примјера на производњу, трговину и услуге; - повеже запосленог са једноставним радним задатком; - уочи чему служе простор, опрема и роба у продавници.	- савјесно обавља једноставан задатак; - чува робу, опрему и радни простор; - прихвата исправку и поново покушава; - поштује договорена правила рада;	- користити примјере предузећа која ученик познаје из свог мјеста; - приказати једноставну шему: предузеће - радници - средства - роба или услуга; - организовати задатке препознавања и спајања, без захтјева за учење дугих дефиниција; - радне задатке дијелити на мање кораке и сваки корак показати; - садржај повезати са простором школског кабинета или продавнице у којој се изводи пракса.
3. Репродукција: од производње до потрошње	- препозна новац као средство плаћања; - именује основне дијелове процеса: производња, расподела, размјена и потрошња; - једноставно опише пут робе од произвођача до купца; - разликује производњу робе од њене продаје и употребе.	- поређа слике по редослиједу: произвођач - складиште или превоз - продавница – купац; - повеже конкретан производ са мјестом производње и продаје; - учествује у једноставној симулацији куповине и плаћања.	- ради стрпљиво и у договореном редослиједу; - показује уредност и тачност у једноставном задатку; - сарађује са другим учеником; - одговорно се односи према новцу и роби у симулираној ситуацији.	- користити сликовни низ и стварне производе из свакодневне употребе; - објаснити сваки дио процеса на једном конкретном производу, на примјер хљебу или соку; - користити жетоне или школски новац за безбједну симулацију плаћања; - избјежавати сложена тумачења производних односа и апстрактне економске анализе; - понављати исти поступак са више познатих производа док ученик не уочи редослијед.

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
4. Трговина: основни појмови	- једноставним ријечима објасни да се у трговини роба набавља и продаје; - препозна робу и наведе примјере робе из продавнице; - разликује продавца и купца; - препозна основне начине продаје: у продавници, на пијаци и путем интернета; - наведе да трговина повезује произвођача и купца.	- правилно употреби појмове роба, продавац, купац и продаја; - разврста производе према мјесту продаје, уз помоћ; - учествује у краткој симулацији разговора продавца и купца.	- обраћа се љубазно и примјерено; - чека ред и поштује саговорника; - чува повјерену робу и материјал; - развија сигурност у једноставној комуникацији.	- организовати игру улога продавац - купац са двије или три кратке реченице; - користити стварну амбалажу, фотографије продајних мјеста и једноставне радне листове; - увјежбавати поздрав, питање купца, кратак одговор продавца и захвалу; - омогућити ученику да одговор покаже, изабере, споји или каже; - похвалити конкретан напредак и постепено смањивати помоћ када ученик може самостално.

Интеграција

- Практична настава
- Познавање робе
- Математика у струци

Извори

- учбеник одобрен за одговарајући разред и занимање
- слике, симболи, кратке презентације, видео-записи и једноставни радни листови
- амбалажа, декларације, рачуни, цјеновници, каталози и други безбједни примјери из продавнице
- конкретна трговинска предузећа и непосредно окружење ученика

Оцјењивање

Оцјењивање се врши у складу са важећим прописима и индивидуалним могућностима ученика. Прати се напредовање у усвајању функционалних знања, примјени наученог и извршавању једноставних практичних задатака. Користити кратко усмено испитивање, препознавање и избор понуђеног одговора, спајање, разврставање, радни лист и практично показивање. Задатке давати кратко и јасно, обезбиједити додатно вријеме и потребан ниво подршке. Ученика унапријед упознати са начином и критеријумима оцјењивања.

Струка (назив):	ЕКОНОМИЈА, ПРАВО И ТРГОВИНА		
Занимање (назив):	ТРГОВАЦ		
Предмет (назив):	ЕКОНОМИКА ТРГОВИНЕ		
Опис (предмета):	Стручни предмет /прилагођено ученицима са лаким оштећењем интелектуалног функционисања/		
Модул (наслов):	ТРГОВИНА И ТРЖИШТЕ		
Датум:	јул, 2026. године	Шифра: _____	Редни број: 02

Сврха

- Омогућити ученику да усвоји основна и функционална знања о организацији и раду трговине.
- Оспособити ученика да разликује трговину на мало и трговину на велико и препозна њихову улогу у путу робе до купца.
- Упознати ученика са основним појмовима тржишта кроз једноставне и практичне примјере.

Специјални захтјеви / Предуслови

- Усвојени основни појмови из модула 01 у складу са индивидуалним могућностима ученика.
- Наставу организовати уз кратка упутства, визуелни приказ, практично показивање, понављање, рад у мањим корацима и додатно вријеме.
- По могућности користити школски кабинет, продавницу, фотографије продајних објеката и једноставне дигиталне садржаје.

Циљеви

Модул има за циљ да омогући ученику да:

- разликује трговину на мало и трговину на велико на конкретним примјерима
- препозна најчешће облике продајних објеката и основне дијелове продавнице
- прати једноставан пут робе од произвођача преко велепродаје и малопродаје до купца
- препозна основне елементе тржишта: продавац, купац, роба, цијена, понуда и потражња
- развија љубазност, одговорност, прецизност, сарадњу и позитиван однос према купцу

Теме

1. Основна подјела и структура трговине
2. Трговина и трговинска мрежа на мало
3. Трговина и трговинска мрежа на велико
4. Тржиште и трговина

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способен да:			
1. Основна подјела и структура трговине	- једноставним ријечима објасни појам и значај трговине; - именује трговину на мало и трговину на велико као основне облике; - разликује продају крајњем купцу од продаје другом предузећу; - препозна унутрашњу и спољну трговину на једноставном примјеру уз помоћ.	- разврста примјере на трговину на мало и трговину на велико; - на сликовној шеми покаже мјесто трговине између произвођача и купца; - наведе познат примјер продавнице из свог окружења.	- пажљиво слуша и сlijеди договорена правила; - учествује у разговору кратким и јасним одговором; - ради у пару и прихвата подршку; - одговорно се односи према задатку;	- подјелу трговине приказати сликом и једноставном шемом, без преоптерећивања дефиницијама; - користити примјере локалне продавнице, пијаце, складишта и veleпродаје; - припремити картице за разврставање и спајање појмова; - постављати једно питање у једном тренутку и оставити довољно времена за одговор; - провјеру знања заснивати на препознавању, избору и практичном показивању;
2. Трговина и трговинска мрежа на мало	- једноставно објасни да малопродаја продаје робу крајњем купцу; - препозна продавницу, супермаркет, киоск, пијаци и интернет продавницу; - именује основне дијелове продавнице: продајни простор, каса и складиште; - наведе да малопродаја прати потребе и жеље купаца.	- препозна облик малопродаје на фотографији или у окружењу; - покаже пут робе од складишта до полице, касе и купца; - пронађе робу или одјељење пратећи једноставну ознаку; - учествује у краткој симулацији услуживања купца.	- љубазно поздравља и обраћа се купцу; - одржава уредност радног мјеста; - пажљиво рукује робом; - поштује редослијед радних корака; - показује спремност за сарадњу.	- садржај обрађивати у кабинету или продавници кад год је то могуће; - користити фотографије различитих продајних објеката и ознаке које ученик сусреће у пракси; - демонстрирати кретање робе кроз продавницу и затим омогућити ученику да понови поступак; - увјежбавати само основне и често коришћене реченице у контакту са купцем; - успјешност процјењивати кроз практичан рад, уз постепено смањивање помоћи.
3. Трговина и трговинска мрежа на велико	- једноставно објасни да veleпродаја продаје веће количине робе другим предузећима; - препозна складиште и veleпродајни центар; - наведе да veleпродаја повезује произвођача и малопродају; - уочи основну разлику између veleпродаје и малопродаје.	- повеже произвођача, veleпродају, продавницу и купца правилним редослиједом; - разврста фотографије на малопродају и veleпродају; - препозна да се роба у veleпродаји често налази у већим паковањима и количинама.	- ради пажљиво и уредно; - поштује упутства о безбједном кретању и руковању робом; - сарађује и дијели задатак са другим учеником; - прихвата корекцију и понавља поступак.	- појам veleпродаје објаснити преко једноставног пута једног познатог производа; - користити слике складишта, палета, већих паковања и доставних возила; - не захтијевати сложену анализу организационих облика и праваца развоја; - увјежбавати разлику мало - велико кроз упоређивање два конкретна примјера; - по могућности организовати кратко посматрање складишног дијела продавнице уз поштовање правила безбједности.

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
4. Тржиште и трговина	- једноставним ријечима објасни тржиште као мјесто или начин на који се роба нуди и купује; - препозна основне елементе: продавац, купац, роба и цијена; - разликује понуду као робу која се продаје и потражњу као жељу купца да купи; - уочи да су трговина и тржиште међусобно повезани.	- на конкретном примјеру покаже ко продаје, ко купује, шта се продаје и по којој цијени; - разврста једноставне примјере на понуду и потражњу уз подршку; - прочита једноставну цијену и пронађе одговарајућу робу; - учествује у симулацији једноставне купопродаје.	- комуницира љубазно и јасно; - поштује купца и сараднике; - показује одговорност према роби и новцу; - примјењује научено у познатој практичној ситуацији.	- користити мини-продавницу, картице са производима и јасно исписане цијене; - појмове понуда и потражња објаснити само на једноставним и познатим ситуацијама; - увјежбавати читање цијене, избор робе и кратак дијалог продавца и купца; - омогућити одговор показивањем, спајањем, заокруживањем, усмено или практично; - редовно понављати кључне појмове и повезивати их са практичном наставом.

Интеграција

- Практична настава
- Познавање робе
- Математика у струци

Извори

- учбеник одобрен за одговарајући разред и занимање
- слике, симболи, кратке презентације, видео-записи и једноставни радни листови
- амбалажа, декларације, цјеновници, каталози, рачуни и ознаке из продавнице
- конкретна трговинска предузећа, продајни објекти и непосредно окружење ученика
- важећи прописи из области трговине, у дијелу који је примјерен могућностима ученика

Оцјењивање

Оцјењивање се врши у складу са важећим прописима и индивидуалним могућностима ученика. Прати се напредовање у усвајању функционалних знања, примјени наученог и извршавању једноставних практичних задатака. Користити кратко усмено испитивање, препознавање и избор понуђеног одговора, спајање, разврставање, радни лист и практично показивање. Задатке давати кратко и јасно, обезбиједити додатно вријеме и потребан ниво подршке. Ученика унапријед упознати са начином и критеријумима оцјењивања.